HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

שהיתה הורתו שלא בקדושה ולידתו בקדושה [א]יש לו שאר האם ואין לו שאר האב הא כיצד [ב]נשא אחותו מן האם יוציא מן האב יקיים אחות האב מן האם יוציא מן האב יקיים אחות האם מן האם יוציא אחות האם מן האב ר"מ אומר יוציא וחכ"א [ג]יקיים שהיה ר"מ אומר כל ערוה שהיא משום שאר אם יוציא משום שאר האב יקיים [ד]ומותר באשת אחיו ובאשת אחי אביו ושאר כל עריות מותרות לו [ה]לאתויי אשת אביו [ו]נשא אשה ובתה כונס אחת ומוציא אחת ולכתחילה לא יכנוס מתה אשתו [ז]מותר בחמותו ואיכא דאמרי אסור בחמותו אמר רב יהודה לא קשיא הא ר"מ אליבא דר' אליעזר והא ר"מ אליבא דר"ע דתניא [1]על כן יעזוב איש את אביו ואת אמו רבי אליעזר אומר אביו אחות אביו אמו אחות אמו ר"ע אומר [ח]אביו אשת אביו אמו אמו ממש [1]ודבק [ט]ולא בזכר [1]באשתו [י]ולא באשת חבירו [1]והיו לבשר אחד [כ]מי שנעשים בשר אחד יצאו בהמה וחיה שאין נעשין בשר אחד אמר מר רבי אליעזר אומר אביו אחות אביו אימא אביו ממש היינו ודבק ולא בזכר אימא אשת אביו היינו באשתו ולא באשת חבירו אימא לאחר מיתה דומיא דאמו מה אמו דלאו אישות אף אביו דלאו אישות אמו אחות אמו ואימא אמו ממש היינו באשתו ולא באשת חברו ואימא לאחר מיתה דומיא דאביו מה אביו דלאו ממש אף אמו דלאו ממש רע"א אביו אשת אביו ואימא אביו ממש היינו ודבק ולא בזכר א"ה אשת אביו נמי היינו באשתו ולא באשת חברו [ל]לאחר מיתה אמו אמו ממש היינו באשתו ולא באשת חברו [מ]אמו מאנוסתו במאי קא מיפלגי ר"א סבר

אביו

שהורתו שלא בקדושה. וכל גר שנתגייר כקטן שנולד עכשיו בלא אב ואם וקרובים דמי [יבמות כב.] ואין עליו קורבה מקודם לכן ומיהו רבנן הוא דגזור עליה בכל האסורות לו [א](בהיותו כותי) משום שלא יאמרו באין מקדושה חמורה לקדושה קלה [שם]. הלכך נשא אחותו מן האם שנולדה קודם שנתגיירה אמה ונתגיירה עם אמה ונשאה זה משגדל יוציא דאחותו היא ולא גרע מבן נח ומדרבנן שלא יאמרו וכו' דקסבר ר' מאיר אחותו מן האם אסורה לבני נח ואפי' אחות אביו מן האם ואחות אמו מן [ב]האב ויליף לה מעל כן יעזוב איש את אביו ואת אמו[ג] דאביו זה אחות אביו ואמו זה אחות אמו כדדריש ליה ר"א לקמן בשמעתין: **מן האב יקיים.** דלא נאסר איסור אחוה בבני נח אלא מן האם דכתיב (בראשית כ) וגם אמנה אחותי בת אבי היא אך לא בת אמי אלמא בת האב שריא להו ובת האם לא שריא להו: **אחות אביו מן האם יוציא.** כדכתיב (שם ב) על כן יעזוב איש את אביו ודרשינן את אביו אחות אביו מן האם: **אחות אם מן האם יוציא.** כדכתיב את אמו זו אחות אמו מן האם: **ר"מ אומר יוציא.** גזירה משום אחותו מן האם דכיון דשם צד שאר האם כאן אע"ג דמן האב היא אי שרית ליה אתי למימר אין לגר אפי' שאר אם ואתי למישרי אפי' אחותו מן האם וכ"ש אחות אמו ואחות אביו מן האם: **וחכ"א יקיים.** ולא גזרי'. והוא הדין להורתו ולידתו שלא בקדושה והא דנקט הורתו שלא בקדושה ולידתו בקדושה לא בא למעוטי הורתו ולידתו שלא בקדושה אלא למעוטי הורתו ולידתו בקדושה וכיון דדמי ליה לישראל גזר ביה ר"מ דילמא אתי לאחלופי בישראל ואפילו בשאר האב ואפי' נולדו אותן קרובות בהיותו כותי: **ומותר באשת אחיו.** ואפילו מאמו ולאחר מיתה ואפילו נשאה אחיו משנתגייר או נשאה כשהוא כותי ומשנתגייר קיימה דאין אשת אח לבני נח וליכא למיחש שמא יאמרו וכו'. וכן אשת אחי האב וכן כל הבאות מחמת אישות דכיון דלשמא יאמרו ליכא למיחש דקסבר לא נאסרו לבני נח ומשום קורבה נמי ליכא למיחש דכקטן שנולד דמי: **ושאר כל עריות.** שבאות מחמת אישות מותרות לו: **לאתויי אשת אביו.** אבל כלתו ואחות אשתו ליכא לרבויי דהא בגר שהיתה לידתו בקדושה קיימא וזה לא היתה לו כלל אשה אלא ביהדות ולאתויי אחות אשתו נמי לא [ד](צריכא ליה) דהא קתני בהדיא נשא אשה ובתה כונס אחת ומוציא אחת וה"ה לשתי אחיות: **נשא אשה ובתה.** אשאר גריס קאי כשנשאם [ה](בהיותם כותי) ונתגיירו עמו. אי נמי אהא קאי ומשום דהך גיורות קאמר וה"ה לישראל גמור: **ולכתחילה לא יכנוס.** מפרש ביבמות בפ' נושאין על האנוסה (דף נח:) דאהנך דאמרן לעיל יקיים קאמר דלכתחלה לא יכנוס: **מתה אשתו מותר בחמותו.** ואע"פ שקיימה לאשתו משנתגייר דבן נח לא הוזהר על חמותו דנימא באים מקדושה וכו' וחמותו ממש לא הויא אע"ג דנתגיירו דגר שנתגייר וכו' ואין קרובות זה לזה: **ואיכא דתני אסור בחמותו.** התם מפרש במאי פליגי. קתני מיהת מותר באשת אביו ואע"פ שב"ד של ישראל ממיתין עליה וכן בחמותו וקתני אסור באחותו ובאחות אביו ואחות אמו ואע"פ שאין ב"ד של ישראל ממיתין עליהם: **הא ר"מ וכו'.** תלמיד של שניהם היה כדאמרי' במס' ביצה (ד' ג:) גבי ליטרא קציעות ר"מ אומר א"ר אליעזר רואין כאילו הן פרודות וכו' ובמס' עירובין בפ"ק (דף יג.) אמר ר"מ שמש את ר"ע. הא דקתני אחותו אסורה לו ואשת אביו מותרת לו ר"מ היא משום ר"א והאי דקתני חייבי מיתות נאסרו להם ולא חייבי כריתות ר"מ היא אליבא דר"ע: **על כן יעזוב איש את אביו ואת אמו.** לאדם הראשון נאמר: **אחות אביו.** וכ"ש אחותו: **ודבק ולא בזכר.** דליכא דיבוק דמתוך שאין הנשכב נהנה אינו נדבק עמו: **מי שנעשה לבשר אחד.** שזרע יוצא מהם שנעשה בשר האם והאב אחד בו: **יצאו בהמה וחיה.** שאין יולדין מן האדם. הני דר"ע כולהו חייבי מיתות נינהו ומינה יליף לכל חייבי מיתות אבל לרבי אליעזר לית ליה קורבא דאישות ואית ליה קורבא דאחוה: **אימא לאחר מיתה.** לחייבו על אשת אביו לאחר מיתת אביו. ומשני דומיא דאמו: **אמו אמו ממש.** ולאו היינו אשת חבירו ובלאחר מיתת אביו נמי ליכא לתרוצה דהיינו אשת אביו דאוקימנא לאחר מיתה. ומשני אמו אנוסת אביו דלאו אשתו ואין כאן אלא משום אמו אפי' בחייו:

אביו

נשא אחותו מן האם יוציא. פ"ה שלא יאמרו באנו מקדושה חמורה לקדושה קלה דסבר ר"מ אחותו מן האם אסור לבני נח ואפי' אחות אביו מן האם ואחות האם מן האם וכדיליף רבי אליעזר לקמן מעל כן יעזוב איש את אביו ואת אמו וכפירוש זה משמע בפ"ב דיבמות (דף כב. ושם) דבעו במערבא גזרו שניות בגרים או לא וקאמר השתא ערוה אי לאו משום שלא יאמרו באנו מקדושה חמורה לקדושה קלה לא גזרו בה רבנן שניות מיבעיא אבל בפ' נושאין (יבמות צז:) פ"ה דהיינו טעמא דאחותו מן האם יוציא דגזרינן שמא ישא אחותו שנולדה אחריו דאיכא איסורא דאורייתא משמע לאותו הפירוש דהורתו ולידתו שלא בקדושה דליכא למיחש לאיסורא דאורייתא לא מיתסר באחותו מן האם ואי אפשר לומר כן כדאמרי' התם (דף צז:) גבי בני יודן אמתא איפתחרור דהורתן ולידתן שלא בקדושה הוה ואסר להו רב ששת למינסב נשי אהדדי מיהו קשה דבההיא דבני יודן אמתא משמע דלא הוי טעמא משום שמא יאמרו באין מקדושה חמורה לקדושה קלה אלא משום דילמא אתי לאיחלופי בישראל דקאמר מן האם ולא מן האב כ"ע לא פליגי דאסור כי פליגי מן האב ומן האם ואי משום שמא יאמרו אמאי שרי התם מן האב ומן האם אבל אי משום איחלופי ניחא כיון דאיכא צד אב לא אתי לאיחלופי דכותים לית להו קורבת אב ולא שייך למיגזר בהו אטו ישראל וכן משמע בפ"ב דיבמות (דף כב.) דטעמא משום איחלופי דאמר אמימר אפילו אחים מן האם מעידין לכתחלה ומאי שנא מערוה ערוה לכל מסורה עדות לב"ד מסורה משמע דטעמא דערוה משום דאתי לאיחלופי בישראל וכן פירש הקונטרס התם ערוה לכל מסורה הכל נושאין נשים ואי שרית להו לקיימה אתו נמי למישרי ערוה לישראל וי"ל דבן נח לא אסור באחותו אפי' מן האם והני תרי טעמי צריכי דיש מקומות דשייך האי טעמא דלא שייך (א) האי אידך טעמא כגון נשא אחותו מן האם דמשום שמא יאמרו ליכא למיחש ומשום איחלופי איכא למיחש ואשת אביו לר' עקיבא ואחות אביו לרבי אליעזר דאסירי לבני נח יש לאסור משום שמא יאמרו אבל משום איחלופי ליכא למיגזר בקורבת אב דהכל יודעין דרחמנא אפקריה לזרעיה דכותי ואשת אביו לר"א ואחות אביו לר"ע שריא דלאו משום שמא יאמרו איכא ולא משום איחלופי איכא והשתא הא דפריך דרבי מאיר אדרבי מאיר לא כמו שפירש הקונט' דפריך נמי מדקתני אסור באחותו ואחות אביו ואחות אמו אע"ג דאין ב"ד של ישראל ממיתין עליהם דהמ"ל בכולהו דלא אסור משום דנאסרו בהיותם כותים אלא משום אחלופי כדאמר באחותו ולא פריך דר"מ אדר"מ אלא מדקתני מותר באשת אביו ובחמותו אע"ג דב"ד של ישראל ממיתין עליהם וכן כתוב בכל הספרים לעיל וסבר ר"מ כל ערוה שב"ד של ישראל ממיתין עליהם בני נח מוזהרין עליהם והתניא כו' משמע דלא קשיא ליה אלא מהא:

מפני

עין משפט נר מצוה

ק א ב ג ד ה מיי' פי"ד מהלכות איסורי ביאה הלכה יג סמג לאוין קטז טור שו"ע יו"ד סימן רסט סעיף ג:

קא ו מיי' שם הלכה טו טוש"ע שם סעיף ה:

קב ז מיי' שם טור שו"ע שם סעיף ו:

קג ח ט י כ מיי' פ"ט מהלכות מלכים הל"ה ופי"ד מהלכות איסורי ביאה הלכה י:

קד ל מ מיי' פ"ט מהל' מלכים הלכה ו:

מסורת הש"ס

א) ס"א בגיותו, ב) נ"ל האם, ג) [בראשית ב], ד) רש"ל מ"ז, ה) ס"א בגיותו,

תורה אור השלם

1. עַל כֵּן יַעֲזָב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד: בראשית ב כד

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה נשא וכו' דלא שייך אידך כצ"ל ותיבת האי נמחק:

מוסף רש"י

נשא אחותו מן האם. שנולדה בהיותה עובדת כוכבים, יוציא. ואע"ג דלאו אחותו היא, דכקטן שנולד דמי, גזירה דלמא אתי למנסב אחותו שנולדה אחריו, דבההיא איכא כרת, דלידת שניהם בקדושה ואחותו גמורה מן האם הויא כישראלית שילדה בן ובת (יבמות צח.). **מן האב יקיים.** שהכל יודעין דאין אב לעובד כוכבים, ואי נמי אתי למנסב בת אביו שיוליד מאשה אחרת משנתגייר לא איכפת לן, דהא לאו בנו הוא (שם). **אחות האב מן האם יוציא.** גזירה משום אחותו מן האם כדאמרן (שם). **מן האב ר"מ אומר יוציא.** הואיל ואיכא לד אם, **וחכ"א יקיים.** דלא דמיא לאחות האב מן האם, דבההיא איכא למגזר משום אחותו מן האם דדמיא לה, אבל אחות האם מן האב לא דמיא לאחותו מן האם (שם צח:). **ומותר באשת אחיו.** ואפילו מאמו שנולד בהיותו עובד כוכבים, ולא גזור רבנן משום אשת אחיו הנולד אחריו, דבקורבה גזור רבנן אבל במידי דלא אתי אלא ע"י קידושין לא גזור (שם). **נשא אשה ובתה.** אגר דעלמא קאי, שנשא בהיותו עובד כוכבים אשה ובתה ונתגיירו עמו, דאילו האי דנולד בקדושה לא נסיב אשה ובתה, וא"ת שנשא גיורות שנתגיירו האם והבת דלית להו קורבא דכקטן שנולד דמי, למה לי גר אפילו בישראל נמי מצי למימר הכי (שם). **כונס אחת ומוציא אחת.** דלא ליתי למישרי בישראל אשה ובתה (שם). **מותר בחמותו.** דכולי האי לא גזור רבנן (שם).